

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YARATICILIK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

Seçkin Seçil BAŞARAN
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi
seckinsecil@yahoo.com

Özet

Bu araştırmanın amacı Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrencilerinin yaratıcılık düzeylerindeki farklılıkları seçilen cinsiyet, öğrenme stilleri, ana çalgı türü, sınıf düzeyi değişkenleri açısından incelemektir. Araştırma Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde öğrenim gören müzik bölümü öğrencileri ile (N=60) yürütülmüştür, Öğrencilere Kişisel Bilgi Formu, Torrance Yaratıcı Düşünme Testi (Şekil Formu) ve Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri uygulanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 10,0 paket programı kullanılarak t-Testi ve ANOVA yapılmıştır. Araştırma sonucuna göre; yaratıcılığın akıcılık boyutunda sınıf düzeylerine ve cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görülmüştür. Öğrenme stilleri ve ana çalgı türüne göre yaratıcılık toplam puanı ve yaratıcılığın alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcılık, Müzik, öğrenme stilleri, Torrance Yaratıcılık Ölçeği, Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri

The investigation of Creativeness Levels of Anatolian Fine Arts Music Department Students, Due to Some Factors.

Seçkin Seçil BAŞARAN
Zonguldak Karaelmas University Graduate School of Social Sciences Educational Programs and Instruction
M.S.Degree Student.
seckinsecil@yahoo.com

Abstract

The aim of this research is to investigate the differences of creativeness levels of the Anatolian Fine Arts Music Department Students due to their sex, learning styles, main instrument types, class level factors. The research has carried out by the Anatolian Fine Arts Music Department Students (N=60). Personal data sheet, Torrance Creative Thinking Test (Figure Form) and Kolb learning styles were applied to the students. T-Test and ANOVA has applied by using SPSS 10 package program to analyse the datas. According to the researches it has been seen meaningful differences on creativeness on fluent dimension according to the class levels and gender. According to learning styles and the type of main instrument ,it hasn't been seen meaningful difference on the total mark and the underside dimension of creativeness.

Key Words : Creativeness, Music, Learning Styles, Torrance Creativeness Scale, Kolb Learning Styles inventory.

* 17.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi 01-03 Eylül 2008, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sakarya / Türkiye

1. GİRİŞ

Yaratıcılık, bilinenlerden yeni bir şeyler ortaya çıkarma, yeni, özgün bir senteze varma, bir takım sorunlara yeni çözüm yolları bulma, daha önceden kurulamamış yeni ilişkileri kurma, böylece yeni bir düşünce şeması içinde yeni yaşantı, deneyim, düşünce ve ürünler ortaya koyma şeklinde tanımlanabilir. Yaratıcı bir kişide merak, sabır, buluşlar yapma yeteneği ile orijinal düşünme, deneyler ve araştırmalar yapabilme ve sentezci yargılara varabilme yeteneği bulunmaktadır. Yaratıcı kişilerin davranışlarında ve tutumlarında oldukça bağımsız davrandıkları ileri sürülmektedir.(Zimbardo,1979; San 1985; Gregory,1987; Berger, 1988; Akt Tarman, 2006)

Torrance 'a göre ise yaratıcılık, sorunlara, bilgi eksikliğine, uyumsuzluğa karşı duyarlı olma, güçlüğü tanımlama, çözüm arama, tahminlerde bulunma ya da eksikliklere ilişkin denenceler geliştirmekte ve bu denenceleri; değiştirme ya da yeniden sınamak, daha sonra bu sonucu ortaya koymadır (Sungur 1992, Akt. Bağcı, 2003). San (1995) yaratıcılığın zaman zaman kimi baskılara karşın da ortaya çıkabileceğini, fakat genelde özgür ve demokratik ortamlarda kendini gösterdiğini vurgulamaktadır.(San, 1995, Akt. Gürgen, 2006) Bireyin içinden gelen kendiliğinden beliren orijinal tepkilere bağlı olan yaratıcılık; esneklik, ayrıntınlık, orijinallik ve akıcılık gibi özellikleri içermektedir. Esneklik, çok yönlü düşünme, akıcılık, rahat, çabuk ve bağımsızca düşünebilme ve hareket edebilme,; orijinallik, farklı ve değişik sonuçlara varabilme olarak tanımlanmaktadır. Ayrıntınlık ise fikirlerin ne kadar ayrıntılı ortaya konulduğudur.(Aral,1999)

Müzikal yaratıcılık, müzikle ilgili yeni, orijinal, düşünce ve ürünleri üretebilme kapasitesidir.(Piji,2003) Müzikal yaratıcılık, seslerin iyi bir şekilde irdelenmesine ve seslerin birlikte duyulduğunda nasıl bir tını ortaya çıkacağına kavranmış olmasına bağlıdır. (Bağcı, 2003) Swanwick ve Tilmann (1986), 700'ün üzerinde çocuğun yaptığı kompozisyonları analiz ederek yaptıkları araştırma sonucunda müziksel yaratıcılığı 8 aşamaya ayırmışlardır (Auh, 1995: 22, Akt. Gürgen,2006) Birey 0- 3 yaş arası seslere karşı ilgi duymaya başlar. 4-5 yaşta düzenli ritim vurma becerisini kazanmaya başlar. Yine aynı yaşlarda, yaş ilerledikçe önce şarkılarına daha sonra çalgısıyla meydana getirdiği doğaçlamalarına kendi anlatımını eklemeye başlar.5,6 yaşlarında Ritmik ve melodik ifadeler tekrarlar şeklinde ortaya çıkar. Çocuğun yapısal cümlelerinde geleneksel bazı müziksel anlatımları gösteren küçük ezgiler saptanır.10 yaşında biçimsel bilginin olmayışı imgesel sapmaya yol açar. Bu aşamada çocuğun müzikteki yapısal olanakları araştırma isteğine ait kanıtlar bulunmaktadır.13,14 yaşlarında Müzikte motiflerin çocukta yerleşmesinin ardından cümlelerin sonunda bir zıtlık görülür. Daha olgun bir müzik tarzı geliştirmeye yönelik güçlü bir eğilim fark edilir. Ayrıca popüler müzikten etkilenme de görülür. 15 yaşlarında, güçlü bir kişisel tanımlama saptanır. Müzikten etkilenme daha belirgindir. Çocuğun bilinç düzeyinin anlatımı ile birlikte müzikal bilişsel süreçler de kendini göstermeye başlar.15 yaş ve üzerinde ise kendi müzikal birikimini yansıtabilecek düzeye erişmiş, donanımlı müzik insanıdır. Estetik kaygıları da gözeterek çok yönlü, imgesel ve orijinal müzikal düşünce yaratmaya başlar. Kompozisyonları bilinçli şekilde oluşturulmuş müzikal materyalleri içerir” (Leung, 2002: 81-82 Akt. Gürgen,2006).

Yaratıcı düşünme becerileri geliştirme potansiyeli ve öğrenciler için, yaratıcı ifadeden doğan tatmin duygusunu yaşama fırsatı, müzik eğitimini okulda verilen diğer derslerden ayıran en önemli iki özelliktir. (Wolfe ve Linden, 1991) Müzik öğretim programları, öğretmen yöntem ve yaklaşımları ve daha pek çok, yaratıcılığı etkileyen etmen olabilir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik bölümlerinin kuruluş amacı ve mevcut duruma bakıldığında müzik öğretmenliği ve az da olsa konservatuarlara öğrenci yetiştirdiği bilinmektedir. Bir müzik öğretmeni ya da müzik sanatçısı için müzikal yaratıcılık çok önemlidir. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Öğretim Programlarında bu okulların amacının , “öğrencilerin alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini sağlamaktır. “ denmektedir. (MEB, 2006)

Bu araştırmanın amacı, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrencilerinin yaratıcılık düzeylerindeki farklılıkları seçilen cinsiyet, öğrenme stilleri, ana çalgı türü, sınıf düzeyi değişkenleri açısından incelemektir.

1.1 Araştırma Problemleri ve Alt Problemler

1. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi (AGSL) Müzik Bölümü öğrencilerinin cinsiyete göre yaratıcılık puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - a. AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin cinsiyete göre yaratıcılık toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - b. AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin cinsiyete göre yaratıcı düşünme becerilerinin akıcılık, esneklik, ayrıntınlık, orijinallik boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaratıcılık puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - a. AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaratıcılık toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - b. AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaratıcı düşünme becerilerinin akıcılık, esneklik, ayrıntınlık ve orijinallik boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. AGSL Müzik Bölümü Öğrencilerinin öğrenme stillerine göre yaratıcılık puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
 - a. AGSL Müzik Bölümü Öğrencilerinin öğrenme stillerine göre yaratıcılık toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - b. AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin öğrenme stillerine göre yaratıcı düşünme becerilerinin akıcılık, esneklik, ayrıntınlık ve orijinallik boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin ana çalgılarına göre yaratıcılık puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - a. AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin ana çalgı türlerine göre yaratıcılık toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - b. AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin ana çalgı türlerine göre yaratıcı düşünme becerilerinin akıcılık, esneklik, ayrıntınlık ve orijinallik boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme ve veri toplama araçlarına ilişkin bilgiler verilmiştir.

2.1. Araştırmanın modeli

Bu araştırmada tarama (survey) yöntemi kullanılmıştır. “ Tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir biçimde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır, önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir”. (Karasar, 2002)

2.2. Evren Örnekleme

Araştırmanın evrenini bir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinin, Müzik Bölümünde öğrenim gören 65 öğrenci oluşturmaktadır. Evrenin tümüne ulaşılmaya çalışılmıştır. Uygulama sırasında 5 öğrenci okulda bulunmadığından araştırmaya 16’sı 10. sınıf, 23 ‘ ü 11 sınıf olmak üzere toplam 60 müzik bölümü öğrencisi katılmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı Torrance Yaratıcı Düşünme Testi (Şekil Formu), Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

2.3.1. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi (TYDT)

Torrance Yaratıcı Düşünme Testi, Guilford'un Zihinsel Öğrenme Yeteneği testinden etkilenerek geliştirilen, bireysel yaratıcılığı ölçen bir kâğıt kalem testidir. Iraksak düşünceye dayalı en bilinen ve en çok kullanılan testlerden biri olan bu test, ilk kez 1966 yılında yayınlanmış fakat defalarca yenilenerek bugünkü halini almıştır (Torrance, 1999; Cropley, 2001; akt Gürgen ve Bilen, 2005). Test 35 ayrı kültürde yaklaşık 615 araştırmada ve 100'den fazla lisansüstü tezde bireylerin yaratıcılık performanslarını ölçmek için kullanılmıştır. (Koray, 2004) Yaratıcılık testlerinden kullanım alanı en geniş olan testtir, anaokulundan üniversite düzeyine kadar olan yaş gruplarına uygulanabilmektedir. (Sungur, 1988 akt. Koray, 2004, 588)

2.3.1.1. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekilsel Formu

TYDT şekil testi üç etkinlikten oluşturulmuştur. Bu etkinlikler resim oluşturma, resim tamamlama ve paralel çizgilerdir. Test ile yaratıcılığın akıcılık, esneklik, özgünlük ve ayrıntınlık boyutları ölçülmektedir. (Stenberg ve Lubart, 1999, 7 Akt. Koray 2004, 588) Test Aslan (1999) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekil Formu A' nın güvenilirliği ile ilgili olarak Guttman, Spearman Brown ve Cronbach Alfa teknikleri ile iç tutarlılık katsayılarının yaratıcılık toplam puanı için. 74 ile. 38 arasında değiştiği belirlenmiştir. (Torrance, 1972; Aslan 1999, Akt. Aral, Akyol, Sığırtmaç, 2006) Testin uygulama süresi 40 dakikadır. Değerlendirmede her bir etkinliğe akıcılık, esneklik, orijinallik ve ayrıntınlık boyutlarında 10 üzerinden puan verilmiştir. Araştırmacı tarafından tek başına yapılan bu çalışma için Torrance yaratıcılık testi, şekilsel formunun, değerlendirme işlemi güvenilirliği (cronbach α) .84 dür.

2.3.2. Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri (KÖSE)

Araştırmada Kolb'un (1985) geliştirdiği öğrenme stili envanteri (KÖSE) kullanılmıştır. Envanter Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçeye uyarlanmış ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. (Kaf Hasırcı, 2006) KÖSE, hangi öğrenme stiline birey için daha uygun olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca yine bu envantere dört öğrenme stili (yerleştiren-değiştiren-ayrıştıran-özümseyen) tanımlanmıştır. Müzik Bölümü öğrencilerinin hangi baskın öğrenme stiline sahip oldukları, envantere yer alan maddelerden aldıkları puanlara göre belirlenmektedir. (akt. Naycı ve Ünal, 2007)

KÖSE'de, öğrencilerin kendi öğrenme stillerini en iyi tanımlayan dört öğrenme stilini sıralamalarını isteyen, her biri dörder seçenekli 12 madde yer almaktadır. Aşkar ve Akkoyunlu (1993: 42) tarafından yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışması neticesinde, envanterin dört boyutuna (öğrenme biçimlerine) ait güvenilirlik katsayılarının (Cronbach α) 0,73 ile 0,83 arasında değiştiği bulunmuştur. (akt. Naycı ve Ünal 2007)

2.3.3. Kişisel Bilgiler Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formunda öğrencilerin; cinsiyet, sınıf düzeyi, ana çalgılarına ilişkin bilgiler istenmiştir. Sınıf düzeyi 9, 10, 11. sınıflar, ana çalgılar ise araştırmanın gerçekleştirildiği Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde eğitimi verilen 5 ana çalgı; keman, viyola, viyolonsel, gitar ve flüt' dür.

2.4. İşlem Yolu

TYDT, KÖSE ve Kişisel Bilgi Formu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrencilerine araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Veriler SPSS 10,0 paket programında analiz edildikten sonra bulgular araştırmacı tarafından yorumlanmıştır.

3. VERİLERİN ANALİZİ VE BULGULAR

3.1. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 10.0 paket programı kullanılmıştır. Ortalama, standart sapma, değerleri hesaplanmış, yaratıcılık düzeylerinin öğrenme stilleri, sınıf düzeyi ve ana çalgı türüne göre değişip değişmediğinin belirlenmesi için bağımsız gruplar için t-testi ve ANOVA yapılmıştır.

3.1.1 Bulgular

Tablo 1

Müzik Bölümü öğrencilerinin cinsiyete göre yaratıcılık toplam puanları arasındaki farklılığa ilişkin t-Testi sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Kız	45	55.71	15.41	58	1.00	.31
Erkek	15	60.61	18.84			

Tablo 1'e göre; kız ve erkek öğrencilerin yaratıcılık puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu konuda literatüre bakıldığında birbirinden farklı sonuçlar ortaya konmuştur. Genellikle, erkeklerin puanları kızlarınkinden yüksektir. (Schmidt & Sinor, 1986; Webster, 1977 akt. Kiehn), ya da cinsiyet açısından pek bir fark bulunmamaktadır (Auh, 1995; Baltzer, 1988; Brophy, 1998; Swanner, 1985 akt. Kiehn). İstatistiksel düzeyde anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte, erkek öğrencilerin yaratıcılık puanları ($\bar{X}=60.61$), kız öğrencilere göre ($\bar{X}=55.71$)daha yüksektir.

Tablo 2 öğrencilerin cinsiyetlerine göre yaratıcılığın akıcılık, esneklik, ayrıntınlık, orijinallik boyutları arasındaki farklılığı için t-Testi sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 2

Müzik Bölümü öğrencilerinin cinsiyete göre yaratıcı düşünme becerilerinin akıcılık, esneklik, ayrıntınlık, orijinallik boyutları arasındaki farklılığa ilişkin t-Testi sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Akıcılık	Kız	45	6.00	1.45	58	2.50	.01*
	Erkek	15	7,09	1.47			
Esneklik	Kız	45	4.68	1.70	58	.38	.70
	Erkek	15	4.48	1.84			
Ayrıntınlık	Kız	45	5.22	1.80	58	.11	.90
	Erkek	15	5.15	2.30			
Orijinallik	Kız	45	2.65	1.17	58	2.19	.32
	Erkek	15	3.46	1.38			

*p<0.05

Tablo 2'ye göre Müzik bölümü öğrencilerinin cinsiyete göre yaratıcı düşünme becerilerinin akıcılık boyutunda [$t(2-58)=2.50$ $p< 0.05$] anlamlı bir fark görülmüştür. Erkek öğrencilerin akıcılık puanı ($\bar{X}=7.09$) ,kız öğrencilere($\bar{X}=6.00$) göre daha yüksektir. Yaratıcılığın diğer boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Tablo 3 öğrencilerinin yaratıcılık toplam puanlarının sınıf düzeylerine göre farklılığı için ANOVA sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 3

Müzik bölümü öğrencilerinin yaratıcılık toplam puanlarının sınıf düzeylerine göre farklılığı için ANOVA sonuçları

	Sınıf Düzeyleri	N	\bar{X}	S	F	p
Yaratıcılık	9	16	61.33	17.71	1.71	.19
Toplam	10	21	58.75	14.87		
Puan	11	23	52.22	16.05		
	Toplam	60	56.94	16.30		

Tablo 3'e göre Müzik bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaratıcılık toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemektedir. İstatistiksel düzeyde anlamlı bir fark görülmemekle birlikte 9. sınıfların yaratıcılık puanlarının (\bar{X} =61.33) , 10. (\bar{X} =58.75) ve 11. (\bar{X} =52.22) sınıflara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 4 öğrencilerin sınıf düzeylerine göre yaratıcılığın akıcılık, esneklik, ayrıntınlık, orijinallik alt boyutlarına ilişkin ANOVA sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 4

Müzik bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaratıcılığın akıcılık, esneklik, ayrıntınlık, orijinallik alt boyutlarına ilişkin ANOVA sonuçları

	Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	S	F	p	Bonferroni Fark
Akıcılık	9	16	6.69	1.43	5.85	.005*	9-11
	10	21	6.82	1.38			10-11
	11	23	5.48	1.42			
	Toplam	60	6,27	1.52			
Esneklik	9	16	4,93	2.08	.32	.725	—
	10	21	4.50	1.42			—
	11	23	4.55	1.75			—
	Toplam	60	4.63	1.72			—
Ayrıntınlık	9	16	5,60	1.87	.77	.464	—
	10	21	5,30	1.72			—
	11	23	4.84	2.13			—
	Toplam	60	5.20	1.92			—
Orijinallik	9	16	3.20	1.56	1.44	.244	—
	10	21	2.95	1.09			—
	11	23	2.53	1.15			—
	Toplam	60	2.86	1.26			—

*p<0,05

Tablo 4'e göre Müzik bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaratıcılığın akıcılık boyutunda anlamlı bir fark [$F(2,57)=5.85, p<0,05$] görülmektedir. Farklılığın kaynağı ile ilgili yapılan Bonferroni testi sonucunda 9. ve 11. sınıflar arasında 9. sınıflar lehine, 10. ve 11. sınıflar arasında ise 10 sınıflar lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür. Yaratıcılığın diğer boyutlarında sınıflar arasında istatistiksel düzeyde anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tablo 5 öğrencilerin öğrenme stillerine göre yaratıcılık toplam puanları arasındaki farklılığa ilişkin ANOVA sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 5

Müzik Bölümü Öğrencilerinin öğrenme stillerine göre yaratıcılık toplam puanları arasındaki farklılığa ilişkin ANOVA sonuçları

	Öğrenme Stilleri	N	\bar{X}	S	F	p
Yaratıcılık	Ayrıştıran	14	62.34	13.64	1.86	1.14
Toplam	Değiştiren	18	51.46	14.71		
Puan	Özümseyen	29	55.20	18.83		
	Yerleştiren	8	64.13	14.27		
	Toplam	60	56.94	16.03		

Tablo 5 'e göre Müzik Bölümü Öğrencilerinin öğrenme stillerine göre yaratıcılık toplam puanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Tablo 6 öğrencilerin sınıf düzeylerine göre yaratıcılığın akıcılık, esneklik, ayrıntınlık ve orijinallik boyutları arasındaki farklılığa ilişkin ANOVA sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 6

Müzik Bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaratıcılığın akıcılık, esneklik, ayrıntınlık ve orijinallik boyutları arasındaki farklılığa ilişkin ANOVA sonuçları

	Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	S	F	p
Akıcılık	Ayrıştıran	14	6.56	1.86	.59	.623
	Değiştiren	18	6.07	1.23		
	Özümseyen	20	6.07	1.53		
	Yerleştiren	8	6.70	1.59		
	Toplam	60	6.27	1.52		
Esneklik	Ayrıştıran	14	5.07	1.72	1.74	.169
	Değiştiren	18	4.05	1.64		
	Özümseyen	20	4.51	1.78		
	Yerleştiren	8	5.50	1.49		
	Toplam	60	4.63	1.72		
Ayrıntınlık	Ayrıştıran	14	5.90	1.40	1.54	.212
	Değiştiren	18	4.72	1.87		
	Özümseyen	20	4.88	2.20		

	Yerleştiren	8	5.87	1.81		
	Toplam	60	5.20	1.92		
Orijinallik	Ayrıştıran	14	3.23	.96	2.01	.123
	Değiştiren	18	2.30	1.21		
	Özümseyen	20	2.92	1.36		
	Yerleştiren	8	3.29	1.35		
	Toplam	60	2.86	1.26		

Tablo 6'ya göre Müzik Bölümü öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaratıcı düşünme becerilerinin akıcılık, esneklik, ayrıntılık ve orijinallik boyutları arasındaki anlamlı bir fark görülmemiştir.

Tablo 7 öğrencilerin ana çalgı türlerine göre yaratıcılık toplam puanları arasındaki farklılığa ilişkin ANOVA sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 7

Müzik Bölümü öğrencilerinin ana çalgı türlerine göre yaratıcılık toplam puanları arasındaki farklılığa ilişkin ANOVA sonuçları

	Ana Çalgı Türleri	N	\bar{X}	S	F	p
Yaratıcılık	Keman	26	53.88	16.53	1.68	.166
Toplam	Viyola	9	49.41	8.61		
Puan	Viyolonsel	4	64.65	10.33		
	Flüt	14	61.08	19.98		
	Gitar	7	65.25	13.12		
	Toplam	60	56.94	16.30		

Tablo 7'ye göre Müzik Bölümü öğrencilerinin ana çalgılarına göre yaratıcılık toplam puanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. İstatistiksel düzeyde anlamlı bir farklılık görülmemekle birlikte ana çalgı türü viyola olan öğrencilerin yaratıcılık puanlarının (\bar{X} =49.41), diğer ana çalgı türlerini çalan öğrencilerden düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 8 öğrencilerin ana çalgı türlerine göre yaratıcılığın akıcılık, esneklik, ayrıntılılık ve orijinallik boyutları arasındaki farklılığa ilişkin ANOVA sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 8

Müzik Bölümü öğrencilerinin ana çalgı türlerine göre yaratıcılığın akıcılık, esneklik, ayrıntılılık ve orijinallik boyutları arasındaki farklılığa ilişkin ANOVA sonuçları

	Ana Çalgı Türü	N	\bar{X}	S	F	p
Akıcılık	Keman	26	6.10	1.56	1.15	.342
	Viyola	9	5.69	.62		
	Viyolonsel	4	6.46	1.29		
	Flüt	14	6.43	1.94		
	Gitar	7	7.22	1.19		
	Toplam	60	6.27	1.52		
Esneklik	Keman	26	4.33	1.84	1.54	.201

	Viyola	9	3.85	1.25		
	Viyolonsel	4	5.50	1.00		
	Flüt	14	5.28	1.79		
	Gitar	7	5.00	1.59		
	Toplam	60	4.63	1.72		
Ayrıntılılık	Keman	26	4.79	1.97	1.39	.249
	Viyola	9	4.62	1.40		
	Viyolonsel	4	6.58	.95		
	Flüt	14	5.69	2.30		
	Gitar	7	5.71	1.44		
	Toplam	60	5.20	1.92		
Orijinallik	Keman	26	2.73	1.13	1.59	.190
	Viyola	9	2.29	.73		
	Viyolonsel	4	3.00	1.32		
	Flüt	14	2.95	1.65		
	Gitar	7	3.80	1.11		
	Toplam	60	2.86	1.26		

Tablo 8 ' e göre Müzik Bölümü öğrencilerinin ana çalgı türlerine göre yaratıcı düşünme becerilerinin akıcılık, esneklik, ayrıntılık ve orijinallik boyutları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

4.TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin yaratıcılıklarının çeşitli değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Bu değişkenler cinsiyet, sınıf düzeyi, öğrenme stilleri ve ana çalgı türüdür.

İlk olarak ele alınan değişken cinsiyettir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre toplam yaratıcılık puanlarına ve yaratıcılığın akıcılık, esneklik, ayrıntılık ve orijinallik boyutlarından aldıkları puanlara bakılmıştır. Toplam puanlar açısından cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır; ancak erkeklerin yaratıcılık toplam puanları, kızların yaratıcılık toplam puanlarına göre daha yüksektir. Bu konuda literatüre bakıldığında farklı sonuçlar görülmüştür. “Genellikle, erkeklerin puanları kızlarınkinden yüksektir.” (Schmidt & Sinor, 1986; Webster, 1977 Akt. Kiehn), ya da “cinsiyet açısından pek bir fark bulunmamaktadır” (Auh, 1995; Baltzer, 1988; Brophy, 1998; Swanner, 1985, Akt. Kiehn, 2003). Bu araştırmada örneklem küçüktür, daha büyük örneklem gruplarıyla çalışılması sonuçların genellenebilir olmasını sağlayacaktır.

Yaratıcılık toplam puanları ve akıcılık, esneklik, ayrıntılık ve orijinallik alt boyut puanlarının sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına bakılmıştır. Yaratıcılığın akıcılık alt boyutunda sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık görülmüştür. 11. sınıf öğrencileri 9.ve 10. sınıf öğrencilerine göre daha düşük yaratıcılık puanları almışlardır. Bu farklılık akıcılık boyutunda istatistiksel düzeyde anlamlıdır. Bu farklılığın pek çok nedeni olabileceği düşünülmektedir. Yaratıcılık müzik eğitimi ve öğretiminin önemli bir boyutudur. Bu konuyla ilgili yapılacak yeni araştırmalarda AGSL öğretim programlarının, öğrencilerin yaratıcılıklarına etkisi incelenebilir. Öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştiren dersler öğretim programlarına dahil edilebilir; mevcut öğretim programlarının uygulayıcıları müzik öğretmenleri ders içerisinde farklı uygulama ve aktiviteler geliştirerek öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirebilirler. Bu amaçla doğaçlama ve beste çalışmaları ve yorum çalışmaları yapılabilir.

Araştırmada kullanılan yaratıcılık testi torrance yaratıcılık testi şekil formudur. Şekilsel bir testin müzikal yaratıcılığı ölçüp ölçemediği akla gelebilmektedir. Bununla ilgili literatüre bakıldığında yapılan bir araştırmada şekilsel yaratıcılıkla, müzikal yaratıcılık arasında küçük ama önemli bir ilişki bulunduğunu göstermektedir. Araştırmada, Vaughan Müzikal Yaratıcılık testi ile torrance yaratıcılık testi puanları karşılaştırılmıştır. Vaughan ve Wedster sanatsal veya sıradan şekiller çizme yetisinin müzikte doğaçlama yeteneği ile ilgili olabileceğini savunmaktadır. Ayrıca Vaughan Müzikal yaratıcılık testi ile torrance yaratıcılık testinin puanlama ölçütleri de benzerdir(Kiehn,2003). Müzikal Yaratıcılığı ölçen çalışmalarda kullanılmak üzere Webster, Vaughan Müzikal yaratıcılık testi gibi testler araştırmacılar tarafından Türk kültürüne uyarlanabilir ya da araştırmacılar tarafından müzikal yaratıcılık ölçekleri geliştirilebilir.

Araştırmada, yaratıcılık toplam ve alt boyut puanlarının öğrenme stillerine göre farklılığına bakılmış; ancak anlamlı bir fark görülememiştir.

Yaratıcılık toplam ve alt boyutlarının puanlarının ana çalgı türüne göre değişip değişmediğine bakılmış anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Öğrencilerin çalgılara göre dağılımına bakıldığında sayılar farklıdır, örneğin; keman çalan 26 öğrenci varken viyolonsel çalan 4 öğrencidir. Örneklemin alınmış biçimi bu durumu zorunlu kılmıştır. Ortalamalara bakıldığında, ana çalgısı viyola olan öğrencilerin daha düşük yaratıcılık puanı aldıkları görülmüştür. Daha büyük bir örneklem grubunu kapsayan ve daha fazla çalgı türünü içeren bir araştırmada, çalgıların çalışma yöntemlerinin ve teknik egzersizlerinin ya da kendisine özgü özelliklerinin öğrencilerin yaratıcılıklarına etkisi incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Aral, N.(1999)Sanat Eğitimi, Yaratıcılık Etkileşimi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. 15.11-17, Ankara
- Aral, N. , Akyol A.ve A.Sığırtmaç (2006) Beş- Altı Yaş Grubundaki Çocukların Yaratıcılıkları Üzerinde Orff Öğretisine Dayalı Müzik Eğitiminin Etkisinin İncelenmesi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5, 15, 1-9
- Bağcı, H, (2003). Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Öğrencilerinin Girişte Aldıkları Özel Yetenek Sınavı Sonuçlarının ve Bölüm Programlarının Öğrencilerin Yaratıcılık Düzeylerine Etkisi (Doktora Tezi). İstanbul Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul
- Büyüköztürk.Ş.(2006) Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı,Pegema Yayıncılık,Ankara
- Gürgen, E ve Bilen, S, (2005) Müzik Alan Derslerinin Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Düşünme Becerileri Üzerinde Etkileri, G.Ü. Gazi Eğitim Dergisi, 25,3, 325-328,Ankara
- Gürgen, E , (2006) Müzik Eğitiminde Yaratıcılığı Geliştiren Yöntem ve Yaklaşımlar, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7,12, 81-93, Malatya
- Hasırcı. Ö.K, (2006) Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri, *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi*, yıl 2 sayı 1, Çanakkale
- Karasar, N. (2002) Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayınları, Ankara
- Kiehn. M.T. (2003)Development of Music Creativity among Elementary School Students, *Journal of Research in Music Education*
- Koray, Ö, (2004). Fen eğitiminde Yaratıcı Düşünmeye Dayalı Öğrenmenin Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeylerine Etkisi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi* 40, 580-599, Pegema Yayıncılık, Ankara
- Naycı. B ve Ünal. E, (2007) Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sahip Oldukları Öğrenme Stillерinin Çeşitli Değişkenlere göre İncelenmesi, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, C7, S3
- Piji, D(2003)Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik derslerindeki Başarıları ile Müzikal Yaratıcılıkları, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul
- Tarman, S. (2006) ,Müzik Eğitiminin Temelleri, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara
- Wolfe ve Linden (1991) Investigation of the Relationship Between İntrinsic Motivation and Musical Creativity
- Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğretim Programları(2006) MEB, www.meb.gov.tr